

“Amelie en ik, het relaas van een mediastorm binnen een RVT”

In het weekend lees ik het verhaal van Amelie in Gazet van Antwerpen en registreer dit als een kort feit met de bedenking dat men , indien nodig mij wel zal contacteren.

Zelf ben ik al jaren werkzaam als huisarts binnen de Rust en verzorgingstehuizen van het OCMW Antwerpen, ondertussen omgedoopt tot zorgbedrijf Antwerpen.

Maandagochtend 23 maart krijg ik een telefoon van de algemeen directeur met de vraag de media te woord te staan in deze materie. Hij weet dat ik met palliatieve zorg én euthanasie tamelijk vertrouwd ben. Onmiddellijk neem ik contact met de directie van het rusthuis Bartholomeus om te horen hoe de vork in de steel zit. De behandelende arts van Amelie was met vakantie en weet nog niets van de evolutie.

Kortelings daarachter krijg ik de TV op bezoek voor een interview voor het middagjournaal, het circus is begonnen. De telefoon staat roodgloeiend, alle journalisten willen nieuwtjes, feiten, evoluties. Ook VRT belt éénmalig voor een studio gebeuren. Ik hoor er niets meer van...

Maandagavond bellen verschillende journalisten voor persgegevens en artikels. Sommige journalisten sturen me hun schrijfsels via mail, ik lees ze na en stuur ze terug met eventuele aanvullingen. De kolk draait verder.

In dezelfde tijd merk ik met meer dan ongenoegen dat allerlei artsen zich publiekelijk gaan bemoeien: Distelmans, Van Krunkelsven, Cosijns en zoveel anderen doen hun zegje in interviews, tv studio's en radiopraatjes...géén van de deskundigen of experts neemt de moeite om mij eens te contacteren!?

Dinsdag 24 maart 2009: er is blijkbaar een zeer ernstig communicatieprobleem tussen de behandelende artsen en het rusthuis enerzijds én de familie met de media anderzijds. De publieke opinie is in beweging, Antwerpen haalt het internationale nieuws. De mediastorm neemt de kracht van een orkaan. Het RVT team neemt de beslissing dat tijdelijk de maximale palliatieve zorg wordt verdergezet en men zoekt naar eventueel bijkomende artsen om de zaak te bekijken.

Ikzelf zit tussen meer dan twee vuren: formeel heb ik de opdracht te fungeren als perswoordvoerder en kan me dus niet mengen in de beslissingen als dusdanig; anderzijds ben ik zelf wat men dan noemt ervaringsdeskundige en heb ook mijn visie. Voor mezelf is van in het begin duidelijk dat het echte probleem van het geval Amelie, de communicatie is. Maar je kunt de klok op dat moment niet terugdraaien.

Dinsdagavond wil de TV absoluut nieuwe beelden: ze bestormen mijn praktijk met toeters en bellen want men ruikt spreekwoordelijk bloed en dat verkoopt! Ik kan niet anders dan toestemmen in een kort interview. De schrijvende pers brengt uitgebreid gesprekken en

teksten van allerlei experts en journalisten, géén doet de moeite om eens een rustig gesprek met mezelf te plannen...

Woensdag 25 maart: in het ochtendjournaal hoor ik een radiogesprek met Marc Cosijns...hij gaat zich ermee bezig houden. Dit is voor mij de klik; ik verander van pet en trek dezelfde ochtend vroeg naar het rusthuis. Ik start met het doorlezen van het dossier, spreek met de verpleging en het palliatief referentieverpleegkundige en overleg met mijn collega.

Vervolgens trek ik naar de kamer van Amelie. Hier tref ik de ondertussen terug etende Amelie en haar kleinzoon Danny. Uiteraard is deze eerst afstandelijk en ziet mij als "de tegenstander". Ik maak hem rustig duidelijk waarom ik hier ben, wat ik kom doen en wat mijn bedoeling is. Vrij snel kon ik beiden duidelijk maken wat ik precies van plan was. In de namiddag om 15 uur plande ik een bespreking met het verpleegkundig team, de RVT directie behandelend arts, Marc Cosijns die gepland had naar Antwerpen te komen, de familie en mezelf. Rond het middaguur stuurde ik een bericht naar Belga waarin ik de pers uitnodigde voor een heuse persconferentie om 17 uur. De eerste keer dat ikzelf zoiets deed, eigen initiatief maar het was de enige manier om de hongerige meute onder controle te houden en tegelijk zelf de regie van het gebeuren in handen te nemen.

De bespreking dezelfde namiddag was niet gemakkelijk maar toch constructief. Ik gelukte erin alle partijen mits de nodige diplomatie te bewegen naar een eensluidende conclusie.

De behandelende arts trad terug en gaf zijn patiënt over aan een andere arts, Marc Cosijns zou meteen zijn advies geven als derde arts binnen de procedure van een niet terminaal zieke. Er waren ondertussen immers al meerder artsen die het dossier kenden en hun advies kenbaar maakten.

Iets over vijfen diezelfde dag stonden de kleinzoon Danny, collega Cosijns en ikzelf als woordvoerder de verzamelde pers te woord.

De tekst was van tevoren met alle betrokkenen door mijzelf opgesteld en ik heb de verklaring integraal voorgelezen en heb nog een paar korte vraagjes beantwoord. De slotvraag was om iedereen nu de nodige rust te geven....Sommige domme mensen begrepen deze boodschap verkeerd en reageerden foutief, spijtig. Het was enkel bedoeld in het belang van Amelie en haar familie.

Dezelfde avond werd een collega gevonden die als behandelend arts zou optreden en ikzelf heb Amelie na afloop van de persconferentie een bezoekje gebracht. Toen ik haar vertelde dat alles in orde zou komen, verscheen een stralende glimlach op haar lippen, schitterden haar oude ogen van tevredenheid en straalde ze zelf een bijzondere rust uit.

In de week tussen 25 maart en 1 april was Amelie geen voorpagina nieuws meer; de rust keerde weer binnen de familie en het rusthuis. In die week bracht ik verschillende bezoeken van ongeveer een uur aan Amelie. Soms in aanwezigheid van dochter en schoondochter, soms alleen en soms met een of meerdere kleinkinderen. Amelie was gerust, opgewekt en

bijzonder alert. Toen ik met haar grapte dat ze nu “een media-madam” was en dat ze misschien nog wel een paar jaar verder kon, antwoordde ze prompt: “niet zwanzen hé dokter, liever vandaag dan morgen Zenne” ...We lachten allemaal om haar gevatheid. Wat een kranige dame, een totaal verschil met die vrouw van 's maandags tevoren in het tv-journaal...Nu voelde ze zich begrepen en gerustgesteld.

Met Amelie, de familie en het verzorgend team werd afgesproken om de euthanasie te doen op woensdag 1 april. Iedereen bewaarde de mediastilte. Eén keer show was voor ieder van ons voldoende.

Die zonnige woensdagochtend arriveerde ik omstreeks 11 uur in het rusthuis. De familie was aanwezig, Amelie was tevreden toen ze me zag. Rond het middaguur nam deze fiere dame afscheid van haar familie, deze wereld en het leven, precies zoals zij het gewild had.

In volledig akkoord met de familie maakte ik een korte mededeling die ik via mail verstuurde aan Belga News. De mededeling weerklonk letterlijk op het nieuws van één uur, het doek over Amelie viel in alle rust.

Voor vele mensen die RWS kennen, die mij kennen was het ook wat verwarrend. In de eerste dagen hadden velen het idee dat ik de behandelende arts was en dat ik de euthanasie niet wilde laten doorgaan. Bovenstaande tekst maakt duidelijk dat het anders verliep.

Ik wil deze bijdrage besluiten met de geruststelling dat veel verzoeken tot levensbeëindiging in een RVT van eender welke filosofische overtuiging, een normaal verloop kennen. Behandelende artsen en teams nemen contact met collega's die vertrouwd zijn met de materie; ze zoeken contact met Leif of gaan zelf over tot het volgen van de juiste procedures. Misschien zijn er wel twee categorieën artsen, zoals Kristien H. het zegt, weliswaar meer genuanceerd: artsen die euthanasie als een onderdeel van het levenseinde zien en diegenen die er niets mee te maken willen hebben. Maar ondertussen kennen we een evolutie en neemt de groep van de positief constructief ingestelde toe.

Als laatste, om terug te komen op Amelie. Toen ik enkele weken na de begrafenis van Amelie thuis kwam, vertelde mijn echtgenote me dat er een wat dame een geschenkje was komen brengen samen met een kaartje...het kaartje was een bedankingskaart vanwege de familie en het geschenk een mooie tafellamp. Het licht schijnt immers altijd in de duisternis, ook voor Amelie, voor haar familie en voor de mensheid.

Het ga jullie allen goed.

Marc Van Hoey